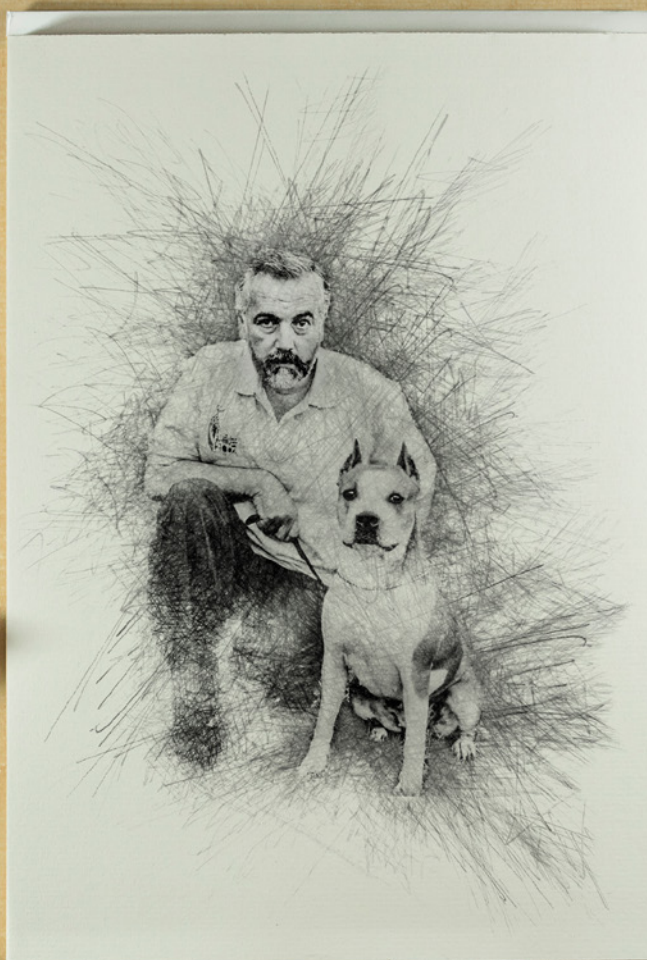

kinologija

Istinski uzgajivač

Ideja ovog naslova nije u smislu sadržaja uzgoja pasa i analize parenja jedinki i analize njihovih predaka ili linijskog ili out-cross uzgoja, već je ideja da sami sebi damo odgovor jesmo li istinski uzgajivači ili uzgajamo s ljubavlju utemeljenoj na kinologiji kao znanosti ili uzgajamo iz nekih drugih razloga (kinofilija, komercijalni uzgoj, vlastite taštine, životni neuspjesi ili ispunjenja vlastitih životnih praznina).

Pripremio: Mladen Ercegović

Nije suvišno naglasiti kako se u zadnje vrijeme uzgaja previše pasa, nekontroliranim i iz posve drugih, različitih razloga od onih s ljubavlju prema prirodi i životinjama i od onih istinskih kinoloških.

ODGOVORNOST je ključna riječ za definiciju uzgajivača. Tko nije svjestan odgovornosti koju snosi pri dobrom udomljavanju štenadi, taj se treba odreći uzgajivačkih ambicija, a jednako

tako i onaj koji u svom uzgoju ne napreduje, već stagnira ili ide unazad. Načelno, svatko sebe može nazvati uzgajivačem (tko svoju ženku spari s mužjakom), ali da li to znači biti istinski uzgajivač?

Ili, onaj tko uzastopno proizvodi štence, onaj tko uzastopno pari dvije jedinke iz godine u godinu, onaj koji nabraja prvake (samo pitanje vremena i broja izložbi), ali može li takav netko biti istinski uzgajivač?

Svaki puta konstantno, već više od 25 godina užasava me nepromišljenost koja se poduzima u sumnjivim parenjima, samo da bi se zadovoljilo vlastite taštine, izbjegla suradnja i dala prednost ljudskim manama poput onih - tko je vlasnik parnjaka, kako se zove parnjak, kolika je cijena? ... ili neki drugi uvjeti, samo ne oni odgovara li određeni mužjak mojoj ženki da bi se dobilo zdravo leglo u svim segmentima kinologije...

Uzgajivačke neuspjehe u principu plaćaju vlasnici tako uzgojenih pasa, a na kraju i neodgovorni uzgajivač, ali prave žrtve su prije svega loši psi ili psi koji odudaraju od kvalitete standarda određene pasmine.

Prvi osnovni uvjet za svakog uzgajivača je potpuna odgovornost za svakog psa koji nastane njegovom voljom. Ova veza ne završava sretnom prodajom psa, no i nakon prodaje uzgajivač mora ostati odgovoran i brižan.

Drugi dio odgovornosti je da uzgajivač detaljno prouči, informira se i zatraži pomoć prije nego donese odluku o odabiru pasa za daljnji uzgoj. Pravi uzgajivač mora imati osigurani prostor (uređan i prostran), osiguranu egzistenciju i financijsku neovisnost, što znači da za uzgoj pasa nema za cilj zaradu pod svaku cijenu. Tu je još jedan problem koji je duboko u ljudskoj prirodi, a također uzrokuje preveliki broj štenaca. Ljudi previše ljudski razmišljaju, oni stalno prenose emocije iz našeg svijeta u svijet pasa. Rijetko koji vlasnik psa vjeruje stručnjaku koji navodi, a na temelju znanstvenih i bioloških istraživanja, da ne postoji bilo kakav povod da bi se njegov pas morao razmnožavati, kao što je i uzgajivaču teško objasniti da njegova ženka nije kvalitetna raspolodna ženka.

Znam vlasnike pasa čiji su mužjaci, nepogodni za uzgoj, unazadili mnoge generacije, a neki čak i unazadili cijelu pasminu. Kao što neki vlasnici mužjaka smatraju da njihov pas odgovara svakoj ženki, kao što neki vlasnici ženki smatraju da moraju imati potomstvo, bez obzira kakve će kvalitete biti buduće generacije, to nema nikakve veze s istinskim uzgojem pasa - već je tu najbitniji novčani aspekt.

Uzgoj pasa je ozbiljna odluka, a ne trenutačni hir, igra ili dugoročni hobi. Za to je potrebna velika ljubav prema životinjama, sposobnost za suosjećanje i odgovornost, a pritom uzgoj znači često mnogo posla i novčano žrtvovanje te nadasve znanje i talent. To uvijek morate imati na umu i ne zavaravajte se kako će vas uzgoj pasa izvući iz životnih problema, ili ćete od uzgoja imati dodatnu zaradu, jer tako činite štetu sebi i pasmini.

Bez konstantnog ulaganja i kontinuiranog uspjeha nema niti istinskog uzgoja. Većinski broj pasmina u svom nastanku i povijesti može zahvaliti sposobnostima nekolicine uzgajivača. Velika imena među uzgajivačima su odlučujući faktor za dobrobit jedne pasmine. Potrebna je neiscrpn energija, mašta, znanje i materijalna predispozicija da bi se vlastitim uzgojem stavio naglasak na neku pasminu.

Kod svakog uzgoja postoje promašaji i neuspjesi. U određenim linijama javljaju se i veće genetske mane koje treba rigorozno suzbijati - takve greške se često prešućuju jer se neki uzgajivači boje da će im naštetiti reputaciji i tako dati povod konkurenciji da likuje.

Da bi bili na pravom putu koriste usluge stručnih ljudi s iskustvom, uspjesima i neuspjesima. Dakle, kažemo li da je osnovni

kinologija

uvjet za uzgajivača da ima odgovornost za svakog psa kojeg uzgoji, da u drugom dijelu odgovornosti detaljno proučava, informira se o parnjacima i u svom uzgoju na svijet donosi pse za ljude i za život u ljudskoj zajednici i okruženju te su štenci iz njegovog uzgoja zdravi, a psi iz uzgoja ostvaruju naslove nacionalnih prvaka - znači li to onda da je netko istinski uzgajivač - kinolog, ili samo odgovorni uzgajivač da bi ispunio i opravdao razloge zašto uzgaja?

Da, ispunjavajući sve navedeno, on je uzgajivač! Ali da bi postao istinski uzgajivač - kinolog znači da to priznanje mora steći, a ne pripisivati si ga. To znači da u svom uzgoju morate iz generacije u generaciju imati sve bolje i ljepše, zdravije pse, a potvrdu da ste uzgojili psa što bliže idealu pasmine tražiti u širokom sudačkom auditoriju.

Za to nije dovoljno imati pobjednika u krugu ili ostvarivati nacionalne šampionate, potrebno je nešto više...

Da bi bili istinski uzgajivač - kinolog, trebate dobiti priznanje od sudaca i imati plasmane u FCI skupinama, a nadalje i Best In Show pobjede ili pobjede na specijalnim izložbama, odnosno europske ili svjetske prvake. Tada sasvim sigurno postajete istinski uzgajivač - kinolog na određeno vrijeme, nakon čega ćete morati ponovno ulagati i osvježavati svoj uzgoj želite li ostati istinski uzgajivač.

Kad to postignete, znat ćete da se istinskim uzgajivačem postaje samo uz velika odricanja, veliko znanje, velika ulaganja, velike uspjehe, veliku ljubav i talent da bi dobili stečeno priznanje.

Uzgojni put

Istinski uzgajivač kao pojam i naslov možda i nije najsretniji odabir, iako ja smatram da jest, ukoliko je osnova svega kinologija, a istinskom uzgajivaču kinologija mora biti temelj uzgoja.

Kako se baviti kinologijom i kako postati kinolog, odnosno istinski uzgajivač?

Davnih dana kao veliki ljubitelj prirode i svih životinja, a posebno pasa, kao dijete odrastajući s psima, velika želja mi je bila jednom imati vlastitog psa i 1987. ostvarila mi se želja imati čistokrvnog psa, a odabir je bio američki stafordski terijer. Nisam tada niti razmišljao što je kinologija, a kamoli da bih ja mogao postati kinologom. Želio sam samo psa kao prijatelja, kao člana obitelji i da zajedno vrijeme provodimo u prirodi, sportu i druženju. Tako sam svoju Astru naučio puno stvari i krenuo korak dalje i položio službeni radni ispit. Učlanio sam se u KOSSP, u čijoj revitalizaciji sam i sam sudjelovao; ušao u svijet drugačiji od samih ljubitelja pasa. Nije mi tada palo na pamet posjećivati i sudjelovati na "nekakvim" izložbama pasa, a kamoli baviti se uzgojem pasa. Kako sam se počeo družiti s iskusnim vlasnicima pasa, uzgajivačima i pravim istinskim uzgajivačima - kinolozima, ušao sam u svijet izložbi pasa, a zatim i uzgoja.

Stoga dragi prijatelji, istinski ljubitelji pasa i uzgajivači, ukoliko želite ići putem prema pravom kinologu - pitajte, interesirajte se kod iskusnih uzgajivača o svemu, o uvjetima, mogućnostima, literaturi i genetici. Koristite pomoć stručnih ljudi Hrvatskog kinološkog saveza, povjerenstava, poštujući Pravilnik o stručnom radu. Učite, napredujte i idite naprijed!

Kada sam zahvaljujući pokojnoj Miri Polak Popović prošao prve izložbe pasa, mislio sam da sve znam, jer sam imao sreću posjedovati izložbenog psa, a onda je uslijedilo veliko pitanje - **moгу li se ja baviti uzgojem i imam li uvjete za uzgoj, a da to nije uzgoj radi prodaje ili hira?**

Odgovor sam dobio u druženju s Brankom Kišur-Prežigalo - ne mogu biti ozbiljan uzgajivač sa samo jednom ženkom, bez stvaranja novih, boljih i ljepših potencijala u uzgoju, što znači više ženki, a samim time i drugačiji životni uvjeti. Odlučio sam iz prvog legla ostaviti jednu ženku, ali trebalo je imati znanja i financija za ostvarenje kvalitetnog legla. Mislio sam da i to znam i odlučio se za prvo parenje sa psom iz uvoza, a kako nisam imao uvjete za ostavljanje selekcioniranih pasa, popunio sam s psima obitelji svojih prijatelja i zajedno smo krenuli putem natjecanja, a tada novi šok i nova pitanja!

Od prvaka iz uvoza potomci su bili lošiji od samih roditelja. Što sada? Kako ići dalje, a već do tada su financije bile nedostatne za pokriće potrošenog, a za daljnji put trebalo je opet izdvajati ukoliko se želi ostvariti kvaliteta u kinološkom smislu. Nisam odustajao i počeo sam učiti i o uzgoju i o genetici, danima i danima razgovarao, ispitivao i slušao savjete Tibora Lovrenčića te pokojnih Radovana Koricice i Tibora Brodyja, a od Paška Konjevoda dobio sam informacije kako doći do najbolje američke literature (o uzgoju, rezultatima i

nastanku najboljih primjeraka pasmine). Već tada sam uočio da među mnogobrojnim uzgajivačima ima jako puno onih koji osim svojih ne priznaju i ne vole tuđe pse, a kamoli drugu pasminu. Tužno, žalosno i jedno da se takvi ljudi bave uzgojem.

To mi je davalo još više poticaja i snage da pokušam svojim primjerom pokazati pravi put u uzgoju. U tom su mi pomogli prijatelji iz jednog dijela kruga vlasnika pitbullova koji su imali puno veće znanje o pasmini od onih tzv. uzgajivača američkih stafordskih terijera. Uz njihovu pomoć tako sam i linijski uzgojio prvog internacionalnog prvaka u ovoj pasmini u Hrvatskoj. Za daljnji uzgoj i napredak trebalo je još više financija, a u tom dijelu su mi opet pomogli prijatelji podržavajući moj trud i želju da stvorim lijepe i zdrave pse.

Stoga, dragi prijatelji, istinski ljubitelji pasa i uzgajivači, ukoliko želite ići putem prema pravom istinskom uzgajivaču - kinologu, budite svjesni da to znači vječito ulaganje uz puno ljubavi, znanja i uspjeha da bi bili priznati i postali istinski uzgajivač - kinolog.

Tako su prolazile godine i godine, a u međuvremenu postao sam međunarodni kinološki sudac.

Uspjesi mojih pasa iz generacije u generaciju su se nizali, počeli su osvajati BIS i BISS-ove i tada sam opet pomislio - sad konačno sve znam, imam godine iskustva u uzgoju, u suđenju, u uspjesima i mogu konačno samo uzgajati na temelju postignutih rezultata, a onda je uslijedio još jedan šok i još jedno veliko pitanje!

Kada uspijete uzgojiti mnogobroje prvake, Best In Show pobjednike i mnogobrojne pobjednike specijalnih izložbi, slijedi kraj, jer genetika i priroda ima svoje zakonitosti koje trebate znati poštivati, želite li ostati istinski uzgajivač, kad ste to jednom postigli. To znači opet iz početka - nova ulaganja, osvježenja u uzgoju ili temeljem znanja i iskustva nastavak s novim genetskim potencijalom. Da se iz istinskog uzgajivača ne pretvorite u komercijalnog proizvođača, kad ste postigli uspjehe trebate i dalje postizati nove uspjehe, za što su opet potrebni financijska žrtva, veliko kinološko znanje, ljubav prema svim psima, međusobna suradnja i poštivanje te da kao istinski uzgajivač - kinolog pomažete mladim, novim uzgajivačima, stvarate nove kinološke kadrove i budete priznati od naših eminentnih kinologa i kinoloških sudaca koji su za svoj rad i trud bavljenja kinologijom kao istinski uzgajivači - kinolozi dobili priznanja od Hrvatskog kinološkog saveza za životno djelo.

Stoga, dragi prijatelji, ukoliko želite postati istinski uzgajivač - kinolog, pročitajte još jednom prvi dio ovog članka, preispitajte sebe, priznajte sebi zbog čega uzgajate pse i ako ne možete ići tim putem, ako nemate uvjete i mogućnosti nemojte se u kinologiji dalje zavaravati i mučiti. A ako možete, imate ljubav prema prirodi i psima, želite postići uspjehe, uzgojiti sve ljepše i zdravije pse, zaslužiti priznanje, borite se, idite naprijed, učite i prenosite svoje znanje, budite prijatelj i stvarajte prijateljstva.

Prihvatite poraze i pobjede skromno i dostojanstveno jer samo tako možete postati i ostati istinski uzgajivač - kinolog!